

ANDREU NIN PONT, «NEBOT VALENCIÀ» DEL POLÍTIC

La família dels Andreus

Ell no s'hi posa en política. O això és el que diu Andreu Nin Pont, setanta-tres anys de lucidesa i d'arreglar els records més íntims del polític. És el que queda d'una família dispersa i perseguida, de la qual s'ha perdut el rastre.

R. Aymerich

«Sóc l'únic que quedo, de la família.»

Hi ha poques coses que recordin, a la vila del Vendrell, la figura de qui va ser un dels més importants polítics i teòrics marxistes catalans d'aquest segle. Una placa —avui mig amagada sota unes obres en construcció— instal·lada en commemoració del 90 aniversari del seu naixement. I poca cosa més. Però si la memòria oficial no ha estat massa respectuosa amb el nostre protagonista, la popular guarda encara bon record del fill de la *tia Xata*.

Andreu Nin Pont és avui, en bona part, el responsable del manteniment de la memòria del polític assassinat, Andreu Nin Pérez. Retinguin bé el segon cognom, perquè no s'hi val a badar: «Jo sóc fill d'Andreu Nin Roig, cosí d'Andreu Nin Pérez. Sóc, per tant, fill de cosins, allò que en diuen «nebot valencià». I l'oncle-padrí d'Andreu Nin Pérez era Andreu Nin Canyís. A la meua família tot són Andreus.»

La cosa té la seva importància: la primera vegada que el nostre interlocutor va tenir notícia de l'existència del Nin polític va ser a causa d'aquesta confusió de noms. «A cal Nin —explica— tots hem estat molt viatgers, i jo mateix vaig nàixer a l'Argentina, a San Luis. Recordo encara com el pare s'havia de presentar sovint a la policia perquè tenia el mateix nom i edat que el seu cosí. Nin era aleshores un important membre de la Internacional Sindical Roja, buscat per totes les policies del món. Era un comunista de veritat, no a mitges.»

Era per aquelles dades també que la *tia Xata*, la mare de Nin, viatjà a l'URSS: «Allà va conèixer la seva dona, l'Olga, i les seves filles, Nora i Ira. Però tornà aviat cap ací.» A les darreries de la guerra civil, i ja amb el convenciment de la mort del seu marit, Olga marxà amb les filles cap a Mèxic, no sense haver esquivat membres del SIM, el servei d'intel·ligència militar republicà, controlat pels psiquistes. La petja de la família Nin es perd aviat: «Una de les filles —continua— es casà amb un metge americà i se'n va perdre l'adreça. De l'altra, no se n'ha sabut res més. Tampoc s'ha trobat la pista de la descendència que Andreu Nin tingué, fruit de la seua unió amb una tarragonina, poc abans de desplaçar-se a Barcelona, encara jove.

«Sóc l'únic que quedo, de la família. No hi ha més parents» Andreu Nin Pont ha anat preservant —en fotografies i documents que guarda en una carpeta— la memòria de l'oncle polític. «M'ha visitat molta gent, fins i tot estrangers. Un dia em visità un cap de Falange de Segòvia. Jo li vaig dir que

DOMÈNEC UMBERT

no sabia res de política, em vaig espantar, però l'home em va tranquil·litzar: *vengo por el Nin sindicalista, que fue un gran hombre*, m'explicà.» L'origen de la visita era un article que Andreu Nin Pont publicà a la revista *Vendrell* amb el títol «De Vendrell a Moscú» i que era una impecable repassada a la trajectòria política del dirigent del POUM.

Segons explica, «me'l va demanar el capellà. A mi no em feia massa gràcia al principi, però després em vaig decidir. Em van explicar que l'article anà a parar a Madrid, perquè la Falange mirés si hi havia algunes coses impubliquables». Això era el 1963.

Al poble, a més, Nin és encara estimat per altres raons. El POUM va ser, abans de la guerra civil, un partit prou important al Vendrell. Antics militants del partit, passada la guerra, ingressaren al Moviment Socialista de Catalunya. És el cas de Pep Jai, Josep Vidal, que va conèixer Nin i que és, avui, molt amic d'Andreu Nin Pont.

«Una vegada, Pep Jai, que era di-

DOMÈNEC UMBERT

«Nin era buscat aleshores per totes les policies del món.»

putat al Congrés de Madrid, em convidà a visitar-lo. Quan va acabar la visita, vam anar al restaurant, i en una taula pròxima, d'esquena a nosaltres, seia Santiago Carrillo. Jai em va dir:

«té, mira, t'acostes al Carrillo, li dones una targeta i li dius que vols parlar amb ell. Ja veuràs com riurem.»

¿I vostè ho va fer?

«Ca, no vaig fer res...» □

De Santiago Carrillo a George Orwell i Albert Camus

1. El complot

Santiago Carrillo, secretari general de les Joventuts Socialistes Unificades, JSU, (24 de gener 1937)

«La política dels trotsquistes del POUM, en dir que lluitem per la revolució social, és la política dels invasors, dels feixistes.»

Miguel Valdés (dirigent del PSUC, 11 de maig 1937)

«Cal exterminar Nin i al seu grupet d'amics...»

Francisco Largo Caballero, ministre socialista de la 2ª República Espanyola (juny de 1937)

«Si Nin i altres membres del POUM són perseguits per espionatge és únicament per raons polítiques, només perquè el PCE vol destruir el POUM. I si el PCE es veu recolzat per altres partits governamentals és perquè necessiten el suport del PCE per a la salvaguarda de la societat burgesa.»

Treball (diari del PSUC, 31 de juliol de 1937)

Santiago Carrillo en 1937: «La política dels trotsquistes del POUM, és la dels feixistes.»

«Els Nin, Gorkin, Andrade i companyia són una quadrilla de vulgars feixistes, de menyspreables servidors de Falange Espanyola.»

2. L'assassinat

Federica Montseny, ministra de la Generalitat, dirigent de la CNT, (en

un míting a Barcelona, juliol 1937)

«Cal que els pobles es posin en guàrdia contra la tendència stalinista que intenta importar mètodes... per acusar d'espies tot un partit... Ens acaben de dir que l'Andreu Nin ha estat trobat mort a Madrid... no es pot tolerar.»

Batalló «Lenin» del POUM. Barcelona, novembre 1936.

3. La crítica

Santiago Carrillo *Eurocomunismo y Estado* p. 147)

«El dret que tenen homes o grups acusats injustament d'ésser «agents del feixisme», a obtenir una rehabilitació... tot el que s'ha pogut saber després de la guerra confirma, sens dubte, que Nin fou assassinat i que no fugí al camp enemic... la mort de Nin fou un acte abominable i injustificable...»

Fernando Claudín (ex-dirigent del PCE)

«La repressió contra el POUM, i en particular l'odiós assassinat d'Andreu Nin, és la pàgina més negra de la història del PCE, que es va fer còmplice del crim fet pels serveis secrets de Stalin.»

Jesús Hernández (ex-ministre del PCE en el Front Popular, suïcidat a Moscou)

«Orlov (responsable màxim de la GPU) va consumir un dels assassinats més bruts dels quals es té memòria: Nin fou assassinat pels agents enviats per Stalin.»

George Orwell, escriptor i militant del POUM: «Andreu Nin, l'assassinaren per ser un revolucionari.»

Albert Camus, escriptor i comunista, ex-ministre de Cultura francès: «La mort de Nin és un viratge en la tragèdia del segle XX.»

4. La intel·ligència

Hugh Thomas (historiador)

«Després dels Fets de Maig, tota l'energia del PCE es concentrà a destruir el POUM.»

Manuel Cruells (historiador)

«Una simple al·lusió al POUM o a Nin, et podia posar en una situació difícil. Ho dic, per pròpia experiència.»

George Orwell (escriptor)

«Andreu Nin era un revolucionari, per això l'assassinaren.»

Marceau Pivert (escriptor i dirigent del PSOP francès)

«Nin era el símbol de la revolució a l'estat espanyol.»

Albert Camus (escriptor)

«La mort de Nin ha estat un viratge en la tragèdia del segle XX, que és el segle de la revolució traïda.» □